



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 324/08-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť O. N. - A., K., zastúpeného advokátkou Mgr. J. P., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cob 196/2007 zo 16. apríla 2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť O. N. - A., K. odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. júla 2008 doručená sťažnosť O. N. - A., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou Mgr. J. P., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 45 ods. 1 (z obsahu sťažnosti vyplýva, že správne má byť „čl. 46 ods. 1“, pozn.) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 2 (z obsahu sťažnosti vyplýva, že správne má

byť „čl. 6 ods. 1“, pozn.) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Cob 196/2007 zo 16. apríla 2008.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ako podnikateľ bol účastníkom súdneho konania v postavení žalobcu vedeného Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 26 Cb 116/2005 v právnej veci o zaplatenie 3 091 523,40 Sk s príslušenstvom z dôvodu neplnenia poistnej zmluvy zo strany U. poisťovne, a. s., B. (ďalej len „žalovaná“), v dôsledku vzniku poistnej udalosti.

Sťažovateľ uviedol, že 24. júna 2003 uzavrel so žalovanou poistnú zmluvu č. 1137002587 na poistenie majetku proti krádeži a lúpeži, proti požiaru a živelnému nebezpečeniu, a to prevádzky - predajne zlatníctva... v K. Poistenie mal sťažovateľ dohodnuté na konkrétnu poistnú sumu. Dňa 24. januára 2004 došlo k poistnej udalosti (krádeži vlámaním), v dôsledku ktorej sťažovateľovi vznikla škoda. Napriek riadnemu uplatneniu nároku žalovaná do podania žaloby neuhradila sťažovateľovi žiadne poistné plnenie.

Okresný súd rozsudkom z 21. augusta 2007 rozhodol v prospech sťažovateľa (okrem časti istiny 255 771,45 Sk, v ktorej sťažovateľ vzal návrh späť a okresný súd konanie v tejto časti zastavil). O odvolaní žalovaného rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 Cob 196/2007 zo 16. apríla 2008 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti zmenil a žalobu zamietol a taktiež zmenil aj výrok o náhrade trov konania.

Sťažovateľ tvrdí, že predmetným nezákonným rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jeho označených práv podľa ústavy a dohovoru, pretože mu bolo odopreté, aby dostal od žalovanej plnenie, ktoré mu podľa zákona a poistnej zmluvy patrilo. V tejto súvislosti argumentuje tým, že *„V rámci zisťovania skutkového stavu sa odvolací súd nezaoberal riadne prehodnotením všetkých skutočností v rámci dokazovania, hoci už OS Bratislava I počas dokazovania a záverov trestného konania a znaleckého posudku,*

vykonaného na žiadosť žalovaného, mal za preukázané, že poistná udalosť nastala tak, ako ju opísal žalobca a výška škody bola ustálená na sumu 3.403.576,70 Sk.“.

Podľa sťažovateľa v odvolacom konaní bol nesprávne zistený a posúdený skutkový stav veci, na základe čoho odvolací súd dospel k nesprávnemu rozhodnutiu, keď považoval za preukázané, že sťažovateľ nezabezpečil predmet poistenia na určitý limit plnenia. Sťažovateľ namieta, že odvolací súd nebral do úvahy skutočnosť, že tak konal v domnienke, že zabezpečil predmet poistenia na určitý limit, pretože aj tak v zmluvnej výške poistenia riadne a včas podľa poistnej zmluvy plnil.

Sťažovateľ vidí porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa označených článkov ústavy a dohovoru postupom krajského súdu v tom, že:

„Odvolací súd neskúmal prístup a postup žalovaného ako poistiteľa, ktorého povinnosťou bolo riadne preskúmať vec aj podľa § 103 Osp. Ohľadne predmetu poistenia mal žalovaný na základe toho uzavrieť so sťažovateľom novú poistnú zmluvu, aby predmet poistenia splňal taký stupeň zabezpečenia, na akú vysokú sumu zneje aj výška poistenia. Výška poistenia bola vyrátaná a plnená na vyšší stupeň ochrany. Povinnosťou žalovaného bolo upozorniť sťažovateľa na túto skutočnosť, alebo uzatvoriť poistnú zmluvu na nižšie plnenie...“

Odvolací súd neskúmal pravdivosť tvrdení žalovaného, pričom žalovaný mal ponúknuť iné zmluvné podmienky sťažovateľovi, resp. s ním uzavrieť novú poistnú zmluvu, žalovaný tak však neurobil a naďalej prijímal plnenie od sťažovateľa podľa vyššieho stupňa zabezpečenia predmetu poistenia. Inak povedané žalovaný zanedbal svoje zmluvné povinnosti a úplne odmietol plniť, hoci trestné konanie a znalecký posudok a napokon súdne dokazovanie jednoznačne preukázali, že sťažovateľ neurobil žiadnu chybu a vedome, alebo v ľahostajnosti sa nedopustil žiadneho konania, ktoré by odôvodňovalo taký postup aký zaujal vo veci žalovaný.“

Sťažovateľ v tejto súvislosti žiada, aby ústavný súd deklaroval porušenie jeho základného práva na riadny a spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Cob 196/2007 zo 16. apríla

2008, zrušil predmetný rozsudok krajského súdu, priznal mu finančné zadost'učinenie podľa voľnej úvahy a priznal mu trovy konania v sume 50 142 Sk.

Okrem petitu, ktorý je jasne odlišený od ostatných častí s'ťažnosti, s'ťažovateľ uvádza aj čl. 48 ods. 2 ústavy. Podľa § 20 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je ústavný súd viazaný návrhom s'ťažovateľa, ktorý je v tomto prípade zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, a preto v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (mutatis mutandis III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07) mohol rozhodovať len o porušení tých práv s'ťažovateľa, k porušeniu ktorých malo dôjsť napadnutým rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Cob 196/2007 zo 16. apríla 2008 a vyslovenia porušenia ktorých sa s'ťažovateľ domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite s'ťažnosti. Ústavný súd preto namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré s'ťažovateľ uvádza mimo petitu, považoval iba za súčasť jeho argumentácie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy

podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 Cob 196/2007 zo 16. apríla 2008 zmenil rozsudok okresného súdu sp. zn. 26 Cb 116/2005 z 21. augusta 2007 v napadnutej vyhovujúcej časti vo výške 835 751,95 Sk s príslušenstvom tak, že žalobu sťažovateľa zamietol, rozsudok zmenil aj v časti trov konania štátu a zaviazal sťažovateľa na úhradu trov odvolacieho konania.

Podstatná časť výhrad sťažovateľa sa týka procesných pochybení a nesprávnych postupov odvolacieho krajského súdu, ktoré vyvodzuje najmä z toho, že *„v tomto konaní bol nesprávne zistený a posúdený skutkový stav“*, na základe ktorého odvolací súd dospel k nesprávnemu rozhodnutiu, *„znalecký posudok bol nedostatočne vyhodnotený..., sťažovateľ bol oslobodený od súdnych poplatkov a napriek tomu Krajský súd v Bratislave zaviazal sťažovateľa uhradiť súdny poplatok“*, v dôsledku čoho malo dôjsť podľa sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v znení protokolu č. 3, 5 a 8.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 43/04).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa preto zisťoval, či ochranu týmto základným právam, porušenie ktorých sťažovateľ namietal, neposkytujú

všeobecné súdy na základe opravných prostriedkov jemu dostupných, ktoré možno považovať za účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia označených práv.

Z informácie poskytnutej okresným súdom ústavný súd zistil, že sťažovateľ proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu 15. júla 2008 podal dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok podľa § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Za účelom rozhodnutia o podanom dovolaní bol spisový materiál predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) 23. júla 2008.

Podľa § 238 ods. 1 OSP je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na okolnosti prípadu má sťažovateľ právny prostriedok nápravy, ktorého použitie je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde podmienkou uplatnenia právomoci ústavného súdu na konanie vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd.

Zo súvisiaceho súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľ právny prostriedok, ktorý mu Občiansky súdny poriadok účinne poskytuje, využil (ale dosiaľ o ňom nebolo rozhodnuté), čo je okolnosť, ktorá vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených práv (obdobne napr. I. ÚS 53/03).

V súvislosti s tým už ústavný súd judikoval, že ak o závažných procesných pochybeniach, ktorými sa porušujú aj niektoré zo základných práv alebo slobôd, je oprávnený a povinný rozhodnúť všeobecný súd na základe riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov upravených v príslušnom procesnom poriadku, je právomoc ústavného súdu pred ich vyčerpaním vylúčená (IV. ÚS 10/02).

Z logického výkladu § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že vyčerpaním všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon

sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. Iná interpretácia by v danej veci mala za následok nežiaducu situáciu, keď by to isté rozhodnutie súčasne preskúmavali najvyšší súd, ako aj ústavný súd (IV. ÚS 177/05).

Aj z právneho názoru, ktorý je súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu, vyplýva, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nepredstavuje právny prostriedok nápravy, ktorý by bolo možné využiť súčasne popri iných prostriedkoch nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy dôjde k porušeniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (IV. ÚS 21/02).

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. októbra 2008